

ZATWIERDZAM

P R O T O K Ó Ł
z 10. posiedzenia Polsko-Litewskiej
Komisji do spraw Wód Granicznych

online aplikacja Microsoft Teams (Rzeczpospolita Polska/ Republika Litewska)
6 grudnia 2022 roku

PROTOKÓŁ
z 10. POSIEDZENIA POLSKO–LITEWSKIEJ KOMISJI
DO SPRAW WÓD GRANICZNYCH

Zgodnie z artykułem 6 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w dziedzinie użytkowania i ochrony wód granicznych z 7 czerwca 2005 roku, zwanej dalej „Umową”, po uzgodnieniu Przewodniczących obu części Komisji, online za pośrednictwem platformy Microsoft Teams odbyło się 10. posiedzenie Komisji.

Na posiedzeniu tym:

delegacji polskiej przewodniczyła Przewodnicząca polska

Małgorzata Bogucka-Szymalska

delegacji litewskiej przewodniczyła i obrady prowadziła Przewodnicząca litewska

Aldona Margerienė

Przewodniczące obu części Komisji poinformowały się pisemnie, że Protokół z 9. posiedzenia Komisji, został zatwierdzony przez właściwe organy Umawiających się Stron.

Skład delegacji polskiej i delegacji litewskiej znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego Protokołu.

Dokonano przeglądu aktualnego stanu współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych. Po przeanalizowaniu zadań oraz zgodnie z postanowieniami Umowy, uzgodniono odnośnie poszczególnych punktów porządku dziennego co następuje:

1. Skład Komisji

Przewodniczące delegacji polskiej i litewskiej poinformowały się wzajemnie o składzie Komisji. Skład ten stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Protokołu.

2. Uzgodnienie porządku dziennego 10. posiedzenia Komisji

Porządek dzienny 10. posiedzenia Komisji uzgodniono i stanowi on załącznik nr 3 do niniejszego Protokołu.

3. Współpraca w dziedzinie planowania gospodarowania wodami oraz zarządzania ryzykiem powodziowym

3.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 1 za 2022 rok

W związku z trwającą sytuacją pandemiczną (Covid-19) planowano organizację spotkania Grupy w 2022 roku w formule on-line (podobnie jak w 2021 roku). W bieżących kontaktach roboczych, od Kierownika litewskiej części Grupy uzyskano informację, że prace nad litewskim Planem Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna zostaną zakończone z końcem 2022 roku. Mając na uwadze Plan pracy Grupy robocza nr 1 na rok 2022, w którym zaplanowano „Omówienie planowanych do wdrożenia w 2022 roku działań w zakresie gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym wynikających z Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna w Polsce i na Litwie” uznano, że temat ten będzie możliwy do realizacji w 2023 roku. Strona litewska nie zgłosiła innych spraw objętych mandatem Grupy roboczej nr 1 wymagających omówienia w związku z planowanym spotkaniem. Wobec powyższego Kierownicy Grupy roboczej nr 1 postanowili zorganizować planowane spotkanie w 2023 roku. Współpraca w 2023 roku będzie kontynuowana za pomocą poczty elektronicznej.

Grupa robocza nr 1 przedstawiła Komisji sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 1, które stanowi załącznik nr 4 do niniejszego Protokołu.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i wskazała Grupie nr 1, aby kontynuowała współpracę w przyszłym roku i poinformowała Komisję na najbliższym jej posiedzeniu.

3.2. Realizacja ustalonych zadań w zakresie opracowania i wdrożenia planów gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Niemna położonego na terytorium Polski i Litwy

Prace nad litewskim Planem Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna zostaną zakończone z końcem 2022 roku. Mając na uwadze Plan pracy Grupy roboczej nr 1 na rok 2022, w którym zaplanowano „Omówienie planowanych do wdrożenia w 2022 roku działań w zakresie gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym wynikających z Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna w Polsce i na Litwie” uznano, że temat ten będzie możliwy do realizacji w 2023 roku.

Strona polska poinformowała, że dobiegają końca prace legislacyjne mające na celu przyjęcie drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w drodze rozporządzeń Ministra Infrastruktury. Zgodnie z art. 3 pkt 3) ustawy z dnia 17 listopada 2021 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 poz. 2368) obowiązujące plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, opublikowane w formie rozporządzeń w 2016 roku, zachowują swoją moc prawną najpóźniej do 22 grudnia 2022 roku. Dodatkowo strona polska poinformowała, że na podstawie art. 319 ust. 4 pkt

1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.), zapewniając aktywny udział wszystkich zainteresowanych w osiąganiu celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61 Prawa wodnego, rozpoczęły się półroczne konsultacje społeczne projektu harmonogramu i programu prac związanych ze sporządzeniem III aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy na cykl planistyczny 2022-2027. Konsultacje trwają w terminie od dnia 21 czerwca 2022 roku do dnia 21 grudnia 2022 roku.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie roboczej nr 1, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

3.3. Realizacja zadań dotyczących planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów zagrożonych powodzią

Na podstawie prowadzonych kontaktów roboczych Grupa robocza nr 1 stwierdziła, że od jej ostatniego posiedzenia nie zaistniała potrzeba wymiany bieżącej informacji o zagrożeniach powodziowych w rejonie Dorzecza Niemna.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie roboczej nr 1, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

3.4. Plan pracy Grupy roboczej nr 1 na rok 2023

Na podstawie porozumienia Kierowników Grupy roboczej nr 1 przedstawiono propozycję przeniesienia zadań zawartych w Planie pracy na 2022 rok na spotkanie w 2023 roku, które zostanie zorganizowane w IV kwartale 2023 roku. Grupa robocza nr 1 przedstawiła Komisji projekt Planu pracy Grupy na rok 2023, który stanowi załącznik nr 5 do niniejszego Protokołu.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i zatwierdziła Plan pracy Grupy roboczej nr 1 na 2023 rok.

4. Współpraca w zakresie utrzymania wód granicznych

4.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 2 za 2022 rok

W dniu 16.11.2022 roku na spotkaniu w trybie zdalnym (formuła online) omówiono ze stroną litewską wszystkie zagadnienia związane z przyjętym do realizacji w 2022 roku planem pracy Grupy roboczej nr 2. Poniżej zagadnienia jakie omówiono na posiedzeniu:

1. Wymiana informacji nt. ryzyka powodziowego na obszarze wód transgranicznych.
2. Wymiana informacji nt. żeglugi (na jeziorach).
3. Współpraca podczas ustalenia przebiegu „Cieku bez nazwy” („Bevardis upelis“) w celu realizacji prac utrzymaniowych koryta cieku.
4. Opracowanie dokumentacji zw. z utrzymaniem „Cieku bez nazwy” („Bevardis upelis“), uzyskanie zezwoleń przewidzianych w aktach prawnych, realizacja prac.
5. Monitoring rzek w przebiegu granicy państwowej i usuwanie przeszkód stanowiących niebezpieczeństwa dla ciągłości linii granicznej (z powalonymi drzewami włącznie) i mających wpływ na przyspieszenie procesów naturalnych.
6. Opracowanie projektu Planu pracy Grupy roboczej nr 2 na 2023 rok.
7. Opracowanie Sprawozdania z działalności Grupy roboczej nr 2 za 2022 rok.

Kierownicy Grupy roboczej nr 2 przedstawili sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 2 za rok 2022. Komisja zapoznała się z informacją przedstawioną przez Kierowników Grupy roboczej nr 2. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 2 stanowi załącznik nr 6 do niniejszego Protokołu.

4.2. Realizacja zadań dotyczących współpracy w zakresie utrzymania wód granicznych

Strony poinformowały, iż monitoring rzek transgranicznych, zarówno w Litwie, jak również w Polsce (odcinek rzeki Marycha (Mara) - dopływ Czarnej Hańczy, w dolnym biegu rzeki, Hołnianka (Alna) - dopływ Niemna, „Ciek bez nazwy” („Bevardis upelis“) - dopływ jeziora Gaładuś (Galdusys), jest prowadzony przez cały rok. Strona litewska poinformowała, iż w 2022 roku na niektórych odcinkach rzek transgranicznych po stronie litewskiej prace związane z usuwaniem przeszkód (powalonych drzew lub opadłych gałęzi) w korytach rzecznych nie były prowadzone. Strona polska poinformowała, iż w dniach 08-09.11.2022 roku przeprowadzono przegląd rzek granicznych (ww. przegląd realizował Zarząd Zlewni w Augustowie, nadzór Wodny w Suwałkach i placówka Straży Granicznej w Sejnach). W korycie rzeki Marycha (Mara) znaleziono gałęzie lub pnie drzew o niedużej średnicy, które nie mają dużego wpływu na nurt w korycie rzeki, drzewa o większej średnicy (grubsze) powalone przez wiatr czy w wyniku działalności bobrów są na bieżąco usuwane we własnym zakresie przez placówkę Straży Granicznej w Sejnach. W sytuacji powstania większych zatorów, których nie da się rozebrać ręcznie, placówka Straży Granicznej w Sejnach powiadomi Nadzór Wodny w Suwałkach. W rzece Hołnianka (Alna) nie było zatorów ograniczających drożność koryta. W 2023 roku zaplanowano przeprowadzenie

w korycie prac konserwacyjnych. W odcinku koryta „Cieku bez nazwy” („Bevardis upelis”) znaleziono zwalone gałęzie i drzewa (o mniejszej średnicy), ślady bytowania bobrów i innych zwierząt, poziom wody w cieku jest niski w związku z małą ilością opadów w okresie jesiennym. PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie przyjął do planu prac utrzymaniowych na 2022 roku konserwację odcinka omawianego „Cieku bez nazwy” („Bevardis upelis”): usuwanie pni i gałęzi drzew zwalonych do koryta rzeki, rozbiórkę przetamowań bobrowych, udrażnianie koryta poprzez usuwanie namutów i rumoszu. Prace będą realizowane po uzyskaniu wymaganych prawem zezwoleń. Na innych odcinkach rzek transgranicznych: Szelmentka (Šelmenta), Szeszupa (Šešupė), Wigra (Prūdų upelis), Bawierszanka (Kreivė) prace konserwacyjne w ostatnich latach nie były prowadzone, nie stwierdzono zwalonych drzew czy przetamowań bobrowych ograniczających drożność rzek. Zarząd Zlewni w Augustowie w sytuacjach awaryjnych do interwencji wykorzysta własne zasoby ludzkie i sprzętowe. Dane zgromadzone podczas przeglądu będą wykorzystane do zaplanowania ewentualnych prac konserwacyjnych rzek transgranicznych.

Strona litewska w Polsko-Litewskiej Komisji Granicznej poinformowała, aby podczas przygotowywania dokumentów związanych z konserwacją „Cieku bez nazwy” („Bevardis upelis”) uwzględnione zostały postanowienia zawarte w zatwierdzonej dokumentacji granicznej, natomiast o realizacji prac powinna być poinformowana (powinna uczestniczyć) Polsko-Litewska Komisja Graniczna. Zaznaczono również, iż w celu realizacji prac utrzymaniowych w przebiegu granicy państwowej, zezwolenia instytucji związanych z ochroną środowiska w Litwie są zbędne, gdy na wodach transgranicznych niezbędna jest realizacja robót związanych z ochroną granicy państwowej i obroną kraju, a obowiązek realizacji wyżej wymienionych prac wynika z ustaw i porozumień międzynarodowych. Strona polska zapoznała Komisję z przebiegiem procesu związanego z uzyskaniem wymaganych prawem zgód na konserwację rzeki „Cieku bez nazwy” („Bevardis upelis”) na odcinku granicznym. Obecnie Zarząd Zlewni w Augustowie przygotowuje wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku ze zgłoszeniem zamiaru wykonania konserwacji „Cieku bez nazwy” („Bevardis upelis”) na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Po otrzymaniu zgody realizację prac zaplanowano na jesień 2023 roku (z uwagi na okres lęgowy ptaków trwający praktycznie od początku wiosny do końca sierpnia). Delegacja polska poinformowała Komisję, iż Jezioro Gaładuś (Galdusys) z fragmentem „Cieku bez nazwy” („Bevardis upelis”) zlokalizowane jest na obszarze Natura 2000 – Pojezierze Sejneńskie.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie roboczej nr 2, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

4.3. Realizacja zadań w zakresie korzystania z zasobów wodnych

Strona litewska przedstawiła informacje dotyczące sytuacji na śródlądowych drogach wodnych. Drogami śródlądowymi o znaczeniu państwowym zarządza, nadzoruje i utrzymuje oraz eksploatuje spółka akcyjna Dyrekcja Dróg Śródlądowych (AB „Vidaus vandens kelių direkcija”), natomiast samorządy

zajmują się drogami o znaczeniu lokalnym. Spółka Akcyjna „Dyrekcja Dróg Śródlądowych“ poprzez stwarzanie oraz polepszanie warunków dla żeglugi transportowej, pasażerskiej i rekreacyjnej prowadzi również nadzór i prace rozwojowe na rzece Niemen i innych drogach śródlądowych o znaczeniu państwowym, jak również prowadzi prace rozwojowe zw. z infrastrukturą żeglugi pasażerskiej, transportowej i rekreacyjnej. Dyrekcja prowadzi stały nadzór dróg śródlądowych: dokonuje oznakowania znakami nawigacyjnymi torów wodnych dróg śródlądowych, oczyszczanie szlaków żeglownych do głębokości projektowej (usuwanie mułu i osadów), regulację koryta (remont i budowa falochrony), realizuje prace hydrograficzne (pomiarów batymetrycznych głębokości), obsługę i nadzór portów i przystani, remont eksploatowanych statków i innego sprzętu.

Dyrekcja Śródlądowych Dróg Wodnych, Biuro Euroregionu Niemen w Mariampolu i Stowarzyszenie „Euroregionu Niemen“ w Polsce w 2022 roku zrealizowało projekt NR LT-PL-5R-363 „Rozwój wspólnej drogi wodnej łączącej sąsiednie kraje w celu zrównoważonej turystyki i współpracy“ podczas którego przeanalizowano sytuację żeglugi od Kowana do Augustowa (górną część Niemna i Kanał Augustowski). Zaakcentowano, iż wody transgraniczne w Litwie nie mają zatwierdzonego statusu śródlądowych dróg wodnych. Strona polska informowała również, iż wód transgranicznych po stronie polskiej nie zalicza się do śródlądowych dróg wodnych. Strony dokonały wymiany informacji na temat wykorzystania jednostek pływających na Jeziorze Gaładuś (Galdusys). Moc silników jednostek pływających na Jeziorze Gaładuś (Galdusys) została ujednoczona, usankcjonowano zakaz żeglugi jednostek pływających z własnym napędem, których moc ogółem silnika jest większa niż 10 KM (8 kW). Na terytorium Litwy powyższy warunek został określony w zarządzeniu Ministra Środowiska, natomiast w Polsce analogicznie jest to usankcjonowane decyzją Rady Powiatu Sejneńskiego. Strona polska poinformowała, iż wód transgranicznych w Polsce nie zalicza się do dróg żeglownych. Żegluga na wodach transgranicznych nie występuje, niemniej jednak są oferowane usługi wynajmu kajaków i rejsy statkami. Skarg od turystów lub mieszkańców zw. z żegluga i wypoczynkiem na wodach transgranicznych nie otrzymano.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i przyjęła je do wiadomości.

4.4. Realizacja zadań w zakresie porównania aktów prawnych w obydwu krajach dotyczących wykorzystania wód powierzchniowych oraz brzegów rzek i jezior

Strona litewska przedstawiła informacje nt. wstępnej aktualizacji oceny ryzyka powodziowego zatwierdzonej dnia 8 lipca 2020 roku, informowała również o przeprowadzonych w latach 2020-2022 pracach związanych z aktualizacją map zagrożenia i ryzyka powodziowego. Podczas realizacji Planu zarządzania ryzykiem powodziowym i innych dokumentach strategicznych w Litwie zaplanowano i zrealizowano różne środki w celu zapobiegania powodziom: zatwierdzono uregulowania prawne określające budowę nowych obiektów budowlanych na obszarze zagrożonym powodziom, które jednoznacznie ograniczają budowę budowli zbędnych i niezabezpieczonych. Zinventaryzowano również

zapory, które w przypadku wystąpienia awarii mogą stworzyć znaczące skutki ujemne. Pod koniec 2022 roku zaplanowano zatwierdzenie zaktualizowanego Planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Na odcinkach przygranicznych jednolitych części wód Litwa nie miała przewidzianych środków w celu zmniejszenia ryzyka powodziowego, w/w środków nie zaplanowano również w zaktualizowanym Planie zarządzania ryzykiem powodziowym.

Strona polska informowała, iż w roku 2022 na odcinkach rzek granicznych nie wystąpiły powodzie, które zagrażałyby sąsiadującym obszarom lub zdrowiu ludności. Nie otrzymano również skarg ze strony mieszkańców miejscowości odnośnie zagrożenia powodziowego, pomimo tego, iż w okresie czerwiec – lipiec z powodu wysokich opadów deszczu we wszystkich rzekach regionu, w tym granicznych, wystąpiły wysokie poziomy wód, lokalnie doszło do zalania dolin rzecznych – użytków lub nieużytków rolnych. Zaznaczono, iż wszystkie JCW na odcinkach granicznych zlokalizowane są poza obszarami zurbanizowanymi. W związku z powyższym w 2022 roku nie było potrzeby współdziałania w zakresie wymiany informacji ze stroną litewską na temat ryzyka powodziowego. Strony uzgodniły, iż należy uruchomić kanały informacyjne w celu wymiany informacji w kontekście ewentualnych sytuacji ekstremalnych.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie roboczej nr 2, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

4.5. Plan pracy Grupy roboczej nr 2 na rok 2023

Kierownicy Grupy roboczej nr 2 przedstawili Komisji projekt Planu pracy na rok 2023.

Komisja zapoznała się z przedstawionymi informacjami i zatwierdziła Plan pracy Grupy roboczej nr 2 na 2023 rok, który stanowi załącznik nr 7 do niniejszego Protokołu.

5. Współpraca w zakresie ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem

5.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 3 za 2022 rok

Kierownicy Grupy roboczej nr 3 przedstawili Komisji sprawozdanie z realizacji zadań w 2022 roku.

Komisja przyjęła sprawozdanie z prac wykonanych przez Grupę roboczą nr 3, które stanowi załącznik nr 8 do niniejszego Protokołu.

5.2. Realizacja zadań w zakresie monitoringu wód granicznych

Strona polska poinformował, iż zgodnie z Planem grupy roboczej nr 3 dnia 22.09.2022 roku przeprowadzono wspólny pobór prób z rzeki Szeszupy (Šešupė) po stronie polskiej. Wodę przebadano pod kątem ponad 20 wskaźników. Obie strony niezależnie przeprowadziły oznaczenia w swoich laboratoriach i drogą elektroniczną wymieniły się wynikami. Sporządzono protokoły z pobrania próbek i protokół z posiedzenia. Strona polska zasygnalizowała rozbieżności w wynikach oznaczenia chlorków, wskazując na ich wyższe stężenie w porównaniu z oznaczeniem wykonanym przez polskie laboratorium. Strona litewska potwierdziła poprawność wykonania oznaczenia, zaznaczając przy tym, że zwrócona zostanie szczególna uwaga na ujednoczenie metodyki oznaczania chlorków. Wyniki pozostałych wskaźników były zbliżone i nie budziły zastrzeżeń.

W 2021 roku po obydwu stronach był prowadzony monitoring transgranicznych jednolitych części wód powierzchniowych. W Polsce prowadzono monitoring Szeszupy (Šešupė), Szelmentki (Šelmenta), Hołnianki (Alna) i Marychy (Mara) oraz jezior Bałędzis (Balandis) i Gaładuś (Galadusys). Poczta elektroniczną przestano stronie litewskiej dane z monitoringu i z oceny stanu JCW przeprowadzonych w Polsce w 2021 roku. W Litwie w 2021 roku monitorowano rzekę Szeszupę (Šešupė), Marychę (Mara), Hołniankę (Alna) i Jezioro Boładź (Balandžio ežeras). Programy badań uzgadniano w styczniu 2021 roku pocztą elektroniczną.

W Polsce w 2022 roku był prowadzony monitoring transgranicznych JCWP: rzek Szeszupy (Šešupė), Szelmentki (Šelmenta), Marychy (Mara), Hołnianki (Alna) oraz Jeziora Gaładuś (Galdusys) i Jeziora Bałędzis (Balandžio ežeras). W Litwie w 2022 roku jest realizowany monitoring rzeki Szeszupy (Šešupė). Programy badań były uzgadniane przez strony pod koniec 2021 roku za pomocą poczty elektronicznej.

Delegacja polska przedstawiła również informacje na temat zakresu pomiarów i badań monitoringowych wód podziemnych w Polsce, zwracając szczególną uwagę na obszar przygranicznej jednolitej części wód podziemnych (JCWPd nr 22). W 2022 roku w JCWPd nr 22 pomiary położenia zwierciadła wód podziemnych wykonywano łącznie w 16 punktach sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych Państwowej Służby Hydrogeologicznej. Ocena stanu JCWPd będzie wykonana w przyszłym roku na podstawie monitoringu diagnostycznego z 2022 roku. Prowadzony będzie również monitoring

operacyjny dla JCWPd o stanie słabym. JCWPd Nr 22 ma status dobry i nie jest objęta monitoringiem operacyjnym. Współpraca polsko-litewska w dziedzinie monitoringu jest prowadzona.

Strona litewska poinformowała, iż stan ilościowy i chemiczny jednolitych części wód podziemnych po stronie litewskiej pozostaje dobry. Pobór wód jest mniejszy w stosunku do zasobów. Zostało podkreślone, że na jakość wód gruntowych duży wpływ mają wskaźniki azotowe (azotany, azot amonowy). Ich stężenia w użytkach rolnych nie przekraczają dopuszczalnych norm. Podwyższone stężenia tych wskaźników w wodach gruntowych występuje przy wysypiskach, fermach zwierząt i oczyszczalniach ścieków.

Komisja zapoznała się z powyższymi informacjami i poleciła Grupie roboczej nr 3 kontynuację prac w tym zakresie i poinformowanie Komisji na następnym posiedzeniu.

5.3. Realizacja zadań w zakresie porównania stanu i kryteriów oceny wód powierzchniowych i podziemnych

Wymieniono informacje o aktualnych metodykach monitorowania i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych na Litwie i w Polsce.

Strona polska poinformowała o wprowadzeniu w sierpniu 2021 roku nowych rozporządzeń Ministra Infrastruktury:

- z dnia 25 czerwca 2021 roku w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 poz. 1475);
- Z dnia 13 lipca 2021 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2021 poz. 1576).

Poinformowano również, iż klasyfikacja i ocena JCWPd została wykonana w 2022 roku na podstawie badań monitoringowych z lat 2016 – 2021 i w oparciu o zasady obowiązujące do końca 2021 roku.

Strona litewska poinformowała, iż drogą elektroniczną przedstawiła stronie polskiej informacje na temat metodyki oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych, która została wykorzystana do oceny podczas opracowania III Planu Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna. Metody badań analitycznych przesłane zostały podczas wymiany danych monitoringowych z 2021 roku w okresie wrzesień - październik 2022 roku.

Strona polska i litewska przedstawiła informacje nt. porównania oceny stanu transgranicznych JCW transgranicznych w oparciu o informacje przedstawione w III Planie Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna (na podstawie danych badawczych z lat 2014-2019).

W oparciu o ocenę stanu ekologicznego transgranicznych JCW przeprowadzoną po stronie litewskiej i polskiej można wyróżnić dwie grupy JCW – JCW, których stan ekologiczny po obydwu stronach granicy jest zbieżny i JCW, których stan ekologiczny nie jest zbieżny. Stan ekologiczny Szeszupy (Šešupė) i jeziora Bałędzis (Balandis) jest zbieżny. Stan ekologiczny Szeszupy (Šešupė) jest umiarkowany, ale wskaźniki elementów jakości wody, które decydują o stanie, różnią się w obu krajach. Stan ekologiczny jeziora Bałędzis (Balandis) spełniał wymogi dobrego stanu w obu krajach. Stan ekologiczny Marychy (Mara), Szelmentki (Šelmenta), Hołnianki (Alna), Wigry (Prūdų upelis) i jeziora Gaładuś (Galdusys) nie jest zbieżny. Stan ekologiczny Marychy (Mara), Szelmentki (Šelmenta) i Hołnianki (Alna) oceniany jest w Litwie jako dobry, natomiast w Polsce jako umiarkowany. Stan ekologiczny jeziora Gaładuś (Galdusys) oceniany jest na terenie Polski jako dobry, ale na terenie Litwy już jako umiarkowany. Na terenie Litwy nie prowadzono badań na rzece Wigra (Prūdų upelis), a stan ekologiczny oceniono jako dobry oceną ekspercką na podstawie danych z badań przeprowadzonych na terenie Polski.

Substancje niebezpieczne w wodach granicznych po stronie litewskiej nie były badane. Stan chemiczny jednolitych części wód oceniono na podstawie wyników monitoringu przeprowadzonego w Polsce. Stan chemiczny Wigry (Prūdų upelis) nie jest wiadomy, ponieważ substancje niebezpieczne nie były badane. Stan chemiczny pozostałych wód granicznych nie spełniał wymagań dobrego stanu według danych monitoringowych. Difenyletery bromowane we wszystkich JCWP, dodatkowo rtęć w Szeszupie (Šešupė), Szelmentce (Šelmenta), Hołniance (Alna), Marysze (Mara) oraz jeziorach Gaładuś (Galdusys) i Bałędzis (Balandis), a w Szelmentce (Šelmenta), Marysze (Mara) i Hołniance (Alna): heptachlor, przekroczyły normy jakości środowiska w biocie., natomiast w jeziorach Gaładuś (Galdusys) i Bałędzis (Balandis): benzo(a)piren przekroczył standardy jakości środowiska w wodzie.

Komisja zapoznała się z powyższymi informacjami i poleciła Grupie roboczej nr 3 kontynuację prac w tym zakresie i poinformowanie Komisji na następnym posiedzeniu.

5.4. Realizacja zadań w zakresie koordynacji działań instytucji współpracujących w ramach Grupy roboczej nr 3

Członkowie Grupy roboczej nr 3 opowiedzieli się za kontynuacją współpracy w zakresie monitorowania transgranicznych jednolitych części wód powierzchniowych. Będą one prowadzone w wyznaczonych miejscach monitorowania na terytorium każdego kraju, w ramach czasowych i zakresie określonym przez ustawodawstwo krajowe. Strony zobowiązały się do koordynacji programów monitoringu drogą elektroniczną (miejsca badań monitoringowych, częstotliwość i wskaźniki badań).

Strona litewska przekazała, że w 2023 roku zgodnie z litewskim państwowym programem monitoringu środowiska planowany jest monitoring 2 rzek transgranicznych – Szeszupy (Šešupė) i Szelmentki (Šelmenta). Z rzeki Szeszupy (Šešupė) próbki będą pobierane 12 razy w roku, a z Szelmentki (Šelmenta) 4 razy w roku. Planowane jest badanie wskaźników fizykochemicznych, makrozoobentosu i fitobentosu.

Strona polska przekazała informacje na temat wstępnego planu badań transgranicznych jednolitych części wód powierzchniowych. Przewiduje się prowadzenie monitoringu diagnostycznego rzek Szesupy (Šešupė), Szelmentki (Šelmenta), Hołnianki (Alna), Wigry i Marychy (Mara), (próbki będą pobierane 12 razy w roku). Badania jezior będą kontynuowane w ramach monitoringu operacyjnego wybranych substancji priorytetowych. Po zatwierdzeniu krajowego planu monitoringu na 2023 rok strona polska niezwłocznie przekaże go stronie litewskiej. Litewski plan monitoringu został przesłany w październiku 2022 roku.

Zaplanowano kontynuację wspólnego poboru próbek wody w Szesupie (Šešupė) w celu porównania wyników laboratoryjnych. Wymiana wyników badań nastąpi drogą elektroniczną.

Planowana jest kontynuacja wspólnych badań monitoringowych w strefie pogranicza - łącznie w 6 otworach obserwacyjnych wód podziemnych, w tym w 3 punktach w każdym z państw. Uzgodniono również, że obie strony będą gromadzić i wymieniać dane ze wszystkich badań wód podziemnych przeprowadzonych w latach 2018-2022 z punktów monitoringowych obszaru przygranicznego. Forma i treść tej wymiany danych zostaną uzgodnione w trybie roboczym.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie roboczej nr 3, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

5.5. Plan pracy Grupy roboczej nr 3 na 2023 rok

Kierownicy Grupy roboczej nr 3 przedstawili projekt Planu pracy Grupy na rok 2023. W drugim półroczu 2023 roku Grupa robocza nr 3 planuje naradę Grupy (najprawdopodobniej w formie online) oraz wspólny pobór próbek na rzece Szesupie (Šešupė) po stronie litewskiej.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i zatwierdziła Plan pracy Grupy nr 3 na 2023 rok, który znajduje się w załączniku nr 9 niniejszego Protokołu.

6. Współpraca z Polsko-Litewską Komisją Graniczną (dalej Komisja Graniczna)

Przedstawiciel delegacji polskiej z Polsko-Litewskiej Komisji Granicznej poinformował, że kolejne posiedzenie Komisji Granicznej odbędzie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 24 - 26 maja 2023 roku. Jednym z tematów rozmów, będzie współpraca z Komisją w zakresie przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia stabilnego przebiegu linii polsko-litewskiej granicy państwowej przebiegającej środkiem cieków granicznych.

W kontekście powyższego zagadnienia przedstawiciel polskiej strony Komisji Granicznej poinformował Komisję, że dnia 19 lipca 2022 roku Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie, wystąpiło z wnioskiem dotyczącym wskazania przebiegu granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską na odcinku „Cieku bez nazwy“ („Bevardis upelis“), (w obowiązującej dokumentacji granicznej wykazany jako „strumień bez nazwy“). Delegacja polska Komisji Granicznej wskazała Państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju, udostępniany przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii, za pośrednictwem serwisu www.geoportal.gov.pl, jak źródło właściwych danych w tym zakresie. Niniejsze dane odzwierciedlają obowiązujący, na podstawie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej w sprawie dokumentacji granicznej określającej przebieg linii granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską, podpisanej w Wilnie dnia 17 lutego 2018 roku, przebieg granicy państwowej.

Przedstawiciele Komisji Granicznej informowali również, że w oparciu o postanowienia Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o wspólnej granicy państwowej, stosunkach prawnych na niej obowiązujących oraz o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach granicznych, w 2022 roku przeprowadzono prace związane z ponownym osadzeniem pław granicznych nr 7, 11, 15 i 17 na jeziorze granicznym Gaładuś (Galdusys) oraz pławy nr 19 na jeziorze granicznym Dunajewo, oznakowujących przebieg polsko-litewskiej granicy państwowej, zgodnie z dokumentacją graniczną.

Dodatkowo delegacja polska i litewska Komisji Granicznej poinformowała, że w celu zachowania prawidłowego przebiegu granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską na wodach granicznych, Komisja Graniczna będzie współpracować w kwestiach utrzymania jednolitych części wód, którymi przebiega granica państwowa.

Polsko – Litewska Komisja ds. Wód Granicznych przyjęła do wiadomości powyższe informacje i zwróciła uwagę, by w procesie prac utrzymaniowych jednolitych części wód, którymi przebiega granica państwowa, uczestniczyli również przedstawiciele Komisji Granicznej.

7. Ustalenie miejsca i terminu 11. posiedzenia Komisji

Przewodniczące Komisji uzgodniły, że 11. posiedzenie Komisji odbędzie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w IV kwartale 2023 roku i wstępnie przyjęły następujący projekt porządku dziennego tego posiedzenia:

1. Współpraca w dziedzinie planowania gospodarowania wodami oraz zarządzania ryzykiem powodziowym;
2. Współpraca w zakresie utrzymania wód granicznych;
3. Współpraca w zakresie ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem;
4. Współpraca z Komisją Graniczną;
5. Ustalenie terminu i miejsca 12. posiedzenia Komisji w 2024 roku;
6. Inne sprawy.

Protokół został sporządzony w dniu 6 grudnia 2022 roku, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w języku polskim i języku litewskim o jednakowej mocy prawnej.

Załączniki od 1 do 9 stanowią integralną część niniejszego Protokołu.

Niniejszy Protokół podlega zatwierdzeniu przez właściwe organy zgodnie z porządkiem prawnym obowiązującym w każdym Państwie.

Małgorzata Bogucka-Szymalska

Przewodnicząca polska

Aldona Margerienė

Przewodnicząca litewska

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 - Skład delegacji 10. posiedzenia Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych

Załącznik nr 2 - Skład Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych

Załącznik nr 3 - Porządek dzienny 10. posiedzenia Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych

Załącznik nr 4 - Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 1 za 2022 rok

Załącznik nr 5 - Plan pracy Grupy roboczej nr 1 na 2023 rok

Załącznik nr 6 - Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 2 za 2022 rok

Załącznik nr 7 - Plan pracy Grupy roboczej nr 2 na 2023 rok

Załącznik nr 8 - Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 3 za 2022 rok

Załącznik nr 9 – Plan pracy Grupy roboczej nr 3 na rok 2023

SKŁAD DELEGACJI

10. POSIEDZENIA POLSKO-LITEWSKIEJ KOMISJI DO SPRAW WÓD GRANICZNYCH

Delegacja polska:

Małgorzata Bogucka-Szymalska	Przewodnicząca polskiej części Komisji, Ministerstwo Infrastruktury
Sylwia Lorent-SucHECKA	Sekretarz Komisji, Ministerstwo Infrastruktury
Mirosław Markowski	członek delegacji, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku
Marek Jadeszko	Kierownik polskiej części Grupy roboczej nr 1, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku
Ireneusz Majdak	Kierownik polskiej części Grupy roboczej nr 2, PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku, Zarząd Zlewni w Augustowie
Dominik Polesiński	Kierownik polskiej części Grupy roboczej nr 3, GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku
Arkadiusz Puławski	członek Komisji, Komenda Główna Straży Granicznej
Witold Boćwiński	tłumacz

Delegacja litewska:

Aldona Margerienė

Przewodnicząca litewskiej części Komisji, Agencja
Ochrony Środowiska

Ieva Ucinavičiūtė

Sekretarz Komisji, Agencja Ochrony Środowiska

Mindaugas Gudas

Kierownik litewskiej części Grupy roboczej nr 1,
Agencja Ochrony Środowiska

Gintautas Sabas

Kierownik litewskiej części Grupy roboczej nr 2,
Agencja Ochrony Środowiska

Tomas Želvys

Kierownik litewskiej części Grupy roboczej nr 3,
Ministerstwo Środowiska Republiki Litewskiej

Česlovas Meržvinskas

członek delegacji, Departament Ochrony
Środowiska przy Ministerstwie Środowiska
Kierownik Zarządu w Alytus

Vytautas Ulevičius

członek delegacji, Kierownik Wydziału Obserwacji
Granicy, Zarządu Kontroli Granicy

Naczelnik Wydziału ds. Monitorowania Granicy w
Zarządzie Organizacyjnym ds. Kontroli Granicznej

Regina Jakubėnas

tłumacz

SKŁAD KOMISJI

Imię i Nazwisko	Tytuł	Nazwa i adres miejsca pracy	Stanowisko służbowe	Telefon e-mail	Funkcja w Komisji
1	2	3	4	5	6
Część polska:					
Małgorzata Bogucka-Szymalska	dr inż.	Ministerstwo Infrastruktury ul. Nowy Świat 6/12 00-844 Warszawa	zastępca dyrektora	(+48 22) 583 8541 malgorzata.bogucka-szymalska@mi.gov.pl	Przewodnicząca polskiej części Komisji
Mirosław Markowski	mgr inż.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku ul. J. K. Branickiego 17A 15-085 Białystok	dyrektor	(+48 85) 732 42 44 miroslaw.markowski@wody.gov.pl	Członek Komisji
Marek Jadeszko	mgr inż.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku ul. J. K. Branickiego 17A 15-085 Białystok	zastępca dyrektora	(+48 85) 733 0 320 marek.jadeszko@wody.gov.pl	Kierownik polskiej części Grupy nr 1
Ireneusz Majdak	mgr inż.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie ul. 29 listopada 16-300 Augustów	zastępca dyrektora	+48 (87) 643 28 07 ireneusz.Majdak@wody.gov.pl	Kierownik polskiej części Grupy nr 2
Dominik Polesiński	mgr inż.	GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. 3 02-362 Warszawa	naczelnik wydziału	(+48 85) 665 82 00 wew. 23 d.polesinski@gios.gov.pl	Kierownik polskiej części Grupy nr 3
Arkadiusz Puławski		Komenda Główna Straży Granicznej Wydział Współpracy Granicznej Zarządu Granicznego al. Niepodległości 100, 02-514 Warszawa	naczelnik wydziału	+48 (22) 500 49 60 Arkadiusz.Pulawski@strazgraniczna.pl	Członek Komisji
Sylwia Lorent-Suchocka	mgr	Ministerstwo Infrastruktury ul. Nowy Świat 6/12 00-844 Warszawa	główny specjalista	(+48 22) 583 8925 sylwia.lorent-suchocka@mi.gov.pl	Sekretarz

1	2	3	4	5	6
Część litewska:					
Aldona Margerienė	Tomas Želvys	Agencja Ochrony Środowiska A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, Litwa	Kierownik Wydziału Oceny Stanu Wód	+ 370 870662002 + 370 68617470 aldona.margeriene@gamta.lt	Przewodniczący litewskiej części Komisji
Mindaugas Gudas	dr inżynierii środowiska i gospodarki krajobrazowej	Agencja Ochrony Środowiska A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, Litwa	Starszy Doradca Wydziału Sieci Hydrograficznej	+370 698 21018 mindaugas.gudas@aaa.am.lt	Kierownik litewskiej części Grupy nr 1
Gintautas Sabas	mgr inżynierii środowiska	Agencja Ochrony Środowiska A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, Litwa	Kierownik Wydziału Sieci Hydrograficznej	+370 661 06796 gintautas.sabas@gamta.lt	Kierownik litewskiej części Grupy nr 2
Tomas Želvys	mgr geografii	Ministerstwo Środowiska Republiki Litewskiej A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius, Litwa	Doradca Grupy Polityki Prewencji Zanieczyszczeń	+370 69674940 tomas.zelvys@am.lt	Kierownik litewskiej części Grupy nr 3
Česlovas Meržvinskas	mgr ochrony środowiska	Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdyba Kauno g. 69, Alytus, Lietuva	Zarząd Departamentu Ochrony Środowiska przy Ministertwie Środowiska	+370 68676001 ceslovas.merzvinskas@aad.am.lt	Członek Komisji
Vytautas Ulevičius	mgr nauk agronomicznych, licencjat - działalność policji i prawo, mgr - Prawo Ochrony Środowiska	Urząd ds. Ochrony Granicy Państwowej Savanorių pr. 2, LT-03116, Vilnius, Litwa	Kierownik Wydziału Obserwacji Granicy. Zarząd Kontroli Granicy	+ 370 5 271 9315 Vytautas.Ulevicius@vsat.vrm.lt	Członek Komisji
Ieva Ucinavičiūtė	Mgr geografii i zagospodarow ania przestrzennego	Agencja Ochrony Środowiska A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, Litwa	główny specjalista Wydział sieci hydrograficznej	+370 870663252 ieva.ucinaviciute@aaa.am.lt	Sekretarz

PORZĄDEK DZIENNY

10. POSIEDZENIA POLSKO-LITEWSKIEJ KOMISJI DO SPRAW WÓD GRANICZNYCH

1. Skład Komisji
2. Uzgodnienie porządku dziennego 10. posiedzenia Komisji
3. Współpraca w dziedzinie planowania gospodarowania wodami oraz zarządzania ryzykiem powodziowym
 - 3.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 1 za 2022 rok
 - 3.2. Realizacja zadań w zakresie opracowania i wdrożenia planów gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Niemna położonego na terytorium Polski i Litwy
 - 3.3. Realizacja zadań dotyczących planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów zagrożonych powodzią
 - 3.4. Plan pracy Grupy roboczej nr 1 na rok 2023
4. Współpraca w zakresie utrzymania wód granicznych
 - 4.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 2 za rok 2022
 - 4.2. Realizacja zadań dotyczących współpracy w zakresie utrzymania wód granicznych
 - 4.3. Realizacja zadań w zakresie korzystania z zasobów wodnych
 - 4.4. Realizacja zadań w zakresie porównania aktów prawnych w obydwu krajach dotyczących wykorzystania wód powierzchniowych i brzegów rzek i jezior
 - 4.5. Plan pracy Grupy roboczej nr 2 na 2023 rok
5. Współpraca w zakresie ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem
 - 5.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 3 za rok 2022
 - 5.2. Realizacja zadań w zakresie monitoringu wód granicznych
 - 5.3. Realizacja zadań w zakresie porównania stanu i kryteriów oceny wód powierzchniowych i podziemnych
 - 5.4. Realizacja zadań w zakresie koordynacji działań instytucji współpracujących w ramach Grupy roboczej nr 3
 - 5.5. Plan pracy Grupy roboczej nr 3 na 2023 rok
6. Współpraca z Polsko-Litewską Komisją Graniczną
7. Ustalenie miejsca i terminu 11. posiedzenia Komisji

**Sprawozdanie
z działalności Grupy Roboczej nr 1 do spraw opracowywania planów gospodarowania wodami
oraz zarządzania ryzykiem powodziowym, Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych**

Podstawą działalności Grupy Roboczej nr 1 na 2022 r. był plan pracy Grupy zatwierdzony przez Polsko-Litewską Komisję do spraw Wód Granicznych na jej 9 posiedzeniu w dniach 13-15. grudnia (Polska, formuła on-line).

Plan pracy przewidywał:

zorganizowanie XI narady Grupy Roboczej nr 1 w IV kwartale 2022 r (Litwa).

Realizacja planu pracy

Ad.1 Mając na uwadze trwającą sytuację pandemiczną (Covid-19) w 2022 r. planowano organizację spotkania Grupy w formule on-line (podobnie jak w 2021 r.). W bieżących kontaktach roboczych (email) uzyskano od przewodniczącego litewskiej części Grupy informację, że prace nad litewskim Planem Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna zostaną zakończone z końcem 2022 r. Mając na uwadze plan pracy Grupy na rok 2022, w którym zaplanowano „Omówienie planowanych do wdrożenia w 2022 roku działań w zakresie gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym wynikających z Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna w Polsce i na Litwie” uznano, że temat ten będzie możliwy do realizacji w 2023 r. Ponadto strona litewska nie zgłosiła innych spraw, objętych mandatem grupy, wymagających omówienia w związku z planowanym spotkaniem. Wobec powyższego przedstawiciele grupy postanowili przełożyć planowane spotkanie na rok 2023 r.

Ad.2 Przygotowano projekt planu pracy Grupy na rok 2023 r.

Ad.3 Przygotowano sprawozdanie z działalności Grupy.

Ad.4 Przedstawiono propozycję zapisów do projektu protokołu na 10. Posiedzenie Komisji.

Plan pracy Grupy roboczej nr 1 na 2023 rok

Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Termin	Miejsce spotkania	Liczba uczestników	
				PL	LT
<ol style="list-style-type: none">1. Omówienie planowanych do wdrożenia działań w 2023 roku w obszarze transgranicznym wynikających z Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna w Polsce i na Litwie.2. Przygotowanie projektu planu pracy Grupy Roboczej nr 1 na 2024 r.3. Przygotowanie sprawozdania z działalności Grupy roboczej nr 14. Przygotowanie propozycji zapisów do projektu protokołu na kolejne Posiedzenia Polsko-Litewskiej Komisji ds. Wód Granicznych	Litwa	II półrocze 2023	Polska	do 8	do 8

**Sprawozdanie z działalności Grupy Roboczej nr 2 za 2022 r. przy
Polsko – Litewskiej Komisji ds. Wód Granicznych**

Polska i Litwa w ramach współpracy w dziedzinie ochrony wód transgranicznych w dn. 16 listopada zorganizowały XI posiedzenie Grupy Roboczej Nr 2 (konferencja zdalna). Podstawą działalności Grupy Roboczej Nr 2 był Plan pracy Grupy Roboczej Nr 2 na 2022 r. przyjęty na Posiedzeniu Polsko – Litewskiej Komisji ds. Wód Granicznych, które miało miejsce dn. 14 grudnia 2021 r.

Podczas XI Posiedzenia Grupy Roboczej Nr 2 zostały omówione następujące kwestie:

1. Strony wymieniły się informacjami nt. ryzyka powodziowego w zasięgu oddziaływania wód granicznych. Strona litewska przedstawiła informacje nt. wstępnej aktualizacji oceny ryzyka powodziowego dokonanej w 2018 r., o przeprowadzonych w okresie 2020-2022 pracach związanych z aktualizacją map zagrożenia i ryzyka powodziowego, o wdrażanych w Litwie środkach prewencyjnych przeciwpowodziowych przewidzianych w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym i innych dokumentach strategicznych, opracowywanej aktualizacji Planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Na początku 2023 r. po zakończeniu procedur zw. z uzgadnianiem przewiduje się zatwierdzenie zaktualizowanego Planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Na odcinkach przygranicznych Litwa nie miała przewidzianych środków w celu zmniejszenia ryzyka powodziowego, w/w środków nie zaplanowano również w zaktualizowanym Planie zarządzania ryzykiem powodziowym. Strona polska informowała, iż w roku 2022 na odcinkach rzek granicznych nie wystąpiły powodzie, które zagrażałyby sąsiadującym obszarom lub zdrowiu ludności. Nie otrzymano również skarg ze strony mieszkańców miejscowości odnośnie zagrożenia powodziowego, pomimo tego, iż w okresie czerwiec – lipiec z powodu wysokich opadów deszczu we wszystkich rzekach regionu, w tym granicznych, wystąpiły wysokie poziomy wód, lokalnie doszło do zalania dolin rzecznych – użytków lub nieużytków rolnych. Zaznaczono, iż wszystkie JCW na odcinkach granicznych zlokalizowane są poza obszarami zurbanizowanymi, W związku z powyższym w 2022 roku nie było potrzeby współdziałania w zakresie wymiany informacji ze stroną litewską na temat ryzyka powodziowego. Strony uzgodniły, iż w celu dalszej współpracy, wymiany informacji i przeprowadzania symulacji ewentualnych sytuacji ekstremalnych należy uruchomić kanały informacyjne.

2. Strony wymieniły się również informacjami nt. żeglugi (na jeziorach). Strona litewska dokonała przeglądu sytuacji na śródlądowych wodnych drogach, zapoznała z wymaganiami i ograniczeniami stawianymi żegludze na śródlądowych wodnych drogach w Litwie, jak również zaprezentowano zrealizowany projekt międzynarodowy (Dyrekcja Śródlądowych Dróg Wodnych, Biuro Euroregionu Niemen w Mariampolu i Stowarzyszenie „Euroregionu Niemen“ w Polsce), podczas którego przeanalizowano sytuację żeglugi od Kowana do Augustowa (górną bieg Niemna i Kanał Augustowski). Zaakcentowano, iż wody transgraniczne w Litwie nie mają zatwierdzonego statusu śródlądowych dróg wodnych. Strona polska informowała również, iż wód transgranicznych po stronie polskiej nie zalicza się do śródlądowych dróg wodnych. Strony dokonały wymiany informacji nt. wykorzystania jednostek pływających na Jeziorze Gaładuś. Moc silników jednostek pływających na Jeziorze Gaładuś została ujednolicona, usankcjonowano zakaz żeglugi jednostek pływających z własnym napędem, których moc ogółem silnika jest większa niż 10 KM (8 kW). Strona polska zaznaczyła, iż żegluga na wodach transgranicznych nie występuje, niemniej jednak są oferowane usługi wynajmu kajaków i rejsy statkami. Skarg od turystów lub mieszkańców zw. z żegluga i wypoczynkiem na wodach transgranicznych nie otrzymano.

3. Omówiono współpracę przy wytyczeniu przebiegu Cieku bez nazwy (przy uczestnictwie przedstawicieli polskiej i litewskiej straży granicznej) na potrzeby konserwacji koryta w/w cieku. Przedstawicielka strony litewskiej w Polsko-Litewskiej Komisji Granicznej poinformowała, iż przebieg (linia) granicy państwowej jest zatwierdzony (określony, ustalony) w Umowie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Republiki Litewskiej w sprawie dokumentacji

granicznej, w której jest określony przebieg (linia) granicy państwowej pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Republiką Litewską oraz to, iż przebieg granicy państwowej określają punkty, którym odpowiadają współrzędne geodezyjne. Grupa Robocza została poinformowana, iż Polsko-Litewska Komisja Graniczna przedstawi również niezbędne materiały i będzie ściśle współpracować w powyższej kwestii z odpowiednimi instytucjami w Polsce i Litwie. Strona polska zwróciła się do Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej z prośbą o wskazanie granicy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską na odcinku, gdzie omawiana granica przebiega środkiem rzeki Ciek bez nazwy (obręb Burbiszki, gm. Sejny). Delegacja polska Polsko-Litewskiej Komisji Granicznej pismem z dnia 08.08.2022 r. przesłała informację – z jakich źródeł geodeta będzie mógł pobrać dane niezbędne do wytyczenia granicy państwowej na odcinku „Cieku bez nazwy”.

4. Strona polska i litewska wymieniły się informacją nt. przygotowania dokumentacji na konserwację Cieku bez nazwy, uzyskanie zgód prawem wymaganych, wykonanie konserwacji. Przedstawicielka strony litewskiej w Polsko-Litewskiej Komisji Granicznej poinformowała, aby podczas przygotowywania dokumentów zw. z konserwacją Cieku bez nazwy uwzględnione zostały postanowienia zawarte w zatwierdzonej dokumentacji granicznej, natomiast o realizacji prac powinna być poinformowana (powinna uczestniczyć) Polsko-Litewska Komisja Graniczna. Zaznaczono również, iż w celu realizacji prac utrzymaniowych na przebiegu granicy państwowej zezwolenia instytucji zw. z ochroną środowiska są zbędne, gdy na wodach transgranicznych niezbędna jest realizacja robót związanych z ochroną (zabezpieczeniem) granicy i obronnością kraju, gdy obowiązek realizacji w/w prac wynika z ustaw i porozumień międzynarodowych. Strona polska zapoznała Grupę Roboczą Nr 2 z przebiegiem procesu zw. z uzyskaniem wymaganych prawem zgód na konserwację rzeki Cieku bez nazwy na odcinku granicznym. Obecnie Zarząd Zlewni w Augustowie przygotowuje wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku ze zgłoszeniem zamiaru wykonania konserwacji Cieku bez nazwy na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Po otrzymaniu zgody realizację prac zaplanowano na jesień 2023 r. (z uwagi na okres lęgowy ptaków trwający praktycznie od początku wiosny do końca sierpnia). Podczas Posiedzenia członkowie Grupy Roboczej Nr 2 zostali poinformowani, iż Jezioro Gaładus z fragmentem Cieku bez nazwy zlokalizowane jest na obszarze Natura 2000 – Pojezierze Sejneńskie.

5. Omówienie monitoringu koryt rzecznych, którymi przebiega granica państwa, usuwanie przeszkód (w tym zwalonych drzew), które przyspieszają naturalne procesy korytotwórcze zagrażające ciągłości linii granicy. Strony poinformowały, iż monitoring rzek transgranicznych, zarówno w Litwie, jak również w Polsce jest prowadzony przez cały rok. Przedstawicielka strony litewskiej w Polsko-Litewskiej Komisji Granicznej poinformowała, iż w 2022 r. w rzekach transgranicznych po stronie litewskiej prace zw. z usuwaniem przeszkód (powalonych drzew lub opadłych gałęzi) w korytach rzecznych nie były prowadzone. Strona polska poinformowała, iż monitoring koryt rzecznych prowadzony jest systematycznie przez cały rok, a w dniach 08–09.11.2022r. przeprowadzono przegląd rzek granicznych. W korycie rzeki Marycha znaleziono gałęzie lub pnie drzew o niedużej średnicy, które nie mają dużego wpływu na nurt w korycie rzeki, drzewa o większej średnicy (grubsze) powalone przez wiatr czy w wyniku działalności bobrów są na bieżąco usuwane we własnym zakresie przez Placówkę Straży Granicznej w Sejnach. W sytuacji powstania większych zatorów, których nie da się rozebrać ręcznie, Placówka Straży Granicznej w Sejnach powiadomi Nadzór Wodny w Suwałkach. W rzece Hołnianka nie było zatorów ograniczających drożność koryta. W 2023 r. zaplanowano przeprowadzenie w korycie prac konserwacyjnych. W odcinku koryta Cieku bez nazwy znaleziono zwalone gałęzie i drzewa (o mniejszej średnicy), ślady bytowania bobrów i innych zwierząt, poziom wody w cieku jest niski w związku z małą ilością opadów w okresie jesiennym. PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie przyjął do planu prac utrzymaniowych na 2022 r. konserwację odcinka omawianego Cieku bez nazwy: usuwanie pni i gałęzi drzew zwalonych do koryta rzeki, rozbiórkę przetamowań bobrowych, udrażnianie koryta poprzez usuwanie namulów i rumoszu. Prace będą realizowane po uzyskaniu wymaganych prawem zezwoleń. Na innych odcinkach rzek transgranicznych: Szelmentka, Szeszupa, Wigra, Bawierszanka prace konserwacyjne w ostatnich latach nie były prowadzone, nie stwierdzono zwalonych drzew czy przetamowań bobrowych ograniczających drożność rzek. Zarząd Zlewni w Augustowie w sytuacjach awaryjnych do interwencji wykorzysta własne zasoby ludzkie i

sprzętowe. Dane zgromadzone podczas przeglądu będą wykorzystane do zaplanowania ewentualnych prac konserwacyjnych rzek transgranicznych.

6. Grupa Robocza Nr 2 omówiła i opracowała projekt Planu pracy na 2023 r.

Plan Pracy Grupy roboczej nr 2 na 2023 r.

Zadanie	Odpowiedzialna strona	Termin	Miejsce spotkania	Liczba uczestników	
				PL	LT
1. Wymiana informacji nt. sytuacji ekstremalnych w JCW (procedurach mających zastosowanie w zdarzeniach zw. z zanieczyszczeniem, w prognozowaniu rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń oraz w ocenie ryzyka powodziowego itp.). 2. Omówienie aktualnych kwestii zw. z Ciekim bez nazwy (utrzymanie, monitoring lub realizacja prac). 3. Wymiana informacji nt. rzek w przebiegu granicy państwowej w celu zagwarantowania ciągłości linii państwowych. 4. Opracowanie Planu Pracy Grupy Roboczej Nr 2 na 2024 r. 5. Opracowanie sprawozdania z działalności Grupy Roboczej Nr 2.	Polska	IV kwartał 2023 r.	Polska	do 8	do 8

Sprawozdanie
z działalności w 2022 r. Grupy Roboczej do spraw ochrony wód granicznych przed
zanieczyszczeniem (Grupy Roboczej nr 3) działającej przy Polsko-Litewskiej Komisji do
spraw Wód Granicznych.

Podstawą działalności Grupy Roboczej nr 3 był Plan Pracy Grupy Roboczej nr 3 na 2022 r. zaakceptowany na IX posiedzeniu Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych w dniu 14 grudnia 2021 roku w trybie konferencji zdalnej.

W dniu 15.11.2022 zorganizowano w trybie online 9. spotkanie polsko-litewskiej Grupy roboczej nr 3. Podczas spotkania dokonano wymiany informacji w kwestiach ochrony wód transgranicznych przed zanieczyszczeniem:

1. Przedstawiono informacje nt. wspólnie realizowanego w 2022 r. monitoringu JCW.

Strona polska przedstawiła informacje nt. wspólnego poboru próbek dn. 22 września 2022 r. na rzece Szeszupie po stronie polskiej, który był przewidziany w planie pracy Grupy Roboczej Nr 3 na 2022 r. i uzgodniony ze stroną litewską. Drogą elektroniczną dokonano wymiany wyników z analizy. Strona polska zasygnalizowała rozbieżności w wynikach oznaczenia chlorków, wskazując na ich wyższe stężenie w porównaniu z oznaczeniem wykonanym przez polskie laboratorium. Strona litewska potwierdziła poprawność wykonania oznaczenia, zaznaczając przy tym, że w przyszłym roku zwrócona zostanie szczególna uwaga na metodykę oznaczania chlorków podczas procesu akredytacji.

2. Wymieniono aktualne informacje na temat monitorowania transgranicznych jednolitych części wód powierzchniowych.

Strona polska w formie elektronicznej dostarczała dane z przeprowadzonego w 2021 r. w Polsce monitoringu i klasyfikację wskaźników. W Polsce w 2021 roku był prowadzony monitoring operacyjny chemiczny i badawczy transgranicznych JCWP: Szeszupy, Szelmentki, Hołnianki i Marychy i jezior Bałędzis i Gaładuś. Jakość wody w Szeszupie według wielu wskaźników była bardzo dobra lub dobra, stężenia średnioroczne Ca, Mg, twardość ogólna na poziomie umiarkowanym. Stan chemiczny badanych wskaźników był dobry. W rzekach Szelmentka, Marycha, Hołnianka klasyfikowano jedynie wybrane wskaźniki chemiczne – osiągnęły one stan dobry (I klasę). Jezioro Bałędzis - wskaźnik biologiczny (fitoplankton) osiągnął bardzo dobry stan ekologiczny (I klasa), wskaźniki fizykochemiczne i stan ekologiczny kształtowały się na poziomie dobrym i bardzo dobrym (I i II klasa). W jeziorze Gaładuś badano wybrane wskaźniki stanu chemicznego i osiągnęły one stan dobry (I klasa). Stan chemiczny badanych wskaźników wybranych substancji priorytetowych w obu jeziorach był dobry (I klasa).

Strona litewska we wrześniu 2022 r. przekazała stronie polskiej pocztą elektroniczną dane ze zrealizowanego państwowego monitoringu na terytorium Litwy w 2021 r. rzek: Szeszupy, Marychy, Hołnianki oraz jeziora Bałędzis. Badane wskaźniki fizykochemiczne rzeki Szeszupy osiągnęły wysoki lub maksymalny potencjał ekologiczny. W rzece Marysze badano wskaźniki biologiczne, które osiągnęły następujące stany: fitobentos – wysoki, makrozoobentos – dobry stan ekologiczny, wskaźniki fizykochemiczne wysoki stan ekologiczny. Rzeka Hołnianka – badane wskaźniki biologiczne (fitobentos i makrozoobentos) osiągnęły dobry potencjał ekologiczny, wskaźniki fizykochemiczne kształtowały się w dobrym i maksymalnym potencjale ekologicznym. Jezioro Bałędzis – wskaźniki fizykochemiczne osiągnęły dobry i wysoki stan ekologiczny. Programy badań zharmonizowano drogą elektroniczną pod koniec 2021 r.

W 2022 r. po stronie polskiej monitoring wód powierzchniowych realizowany był na rzekach: Szeszupa, Szelmentka, Marycha, Hołnianka oraz w jeziorach Gaładuś i Bałędzis. Po stronie litewskiej w 2022 r. monitorowano rzekę Szeszupę, Marychę, Hołniankę i jezioro Bałędzis. Programy badań zharmonizowano drogą elektroniczną w styczniu 2021 r.

3. Wymiana aktualnych informacji na temat monitoringu transgranicznych JCWPd.

Polska strona przedstawiła informacje na temat zakresu pomiarów i badań monitoringowych wód podziemnych w Polsce, zwracając szczególną uwagę na obszar przygranicznej jednolitej części wód podziemnych (JCWPd nr 22). W 2022 r. w JCWPd nr 22 pomiary położenia zwierciadła wód podziemnych wykonywano łącznie w 16 punktach sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych Państwowej Służby Hydrogeologicznej. W 2022 r. w ramach monitoringu diagnostycznego próbki wód podziemnych podczas wspólnych badań polsko-litewskich pobrano z 14 punktów obserwacyjnych monitoringu stanu chemicznego, między innymi z 3 piezometrów monitoringu strefy przygranicznej (II/1455/1, II/1456/1, II/1457/2). Po zatwierdzeniu wyników przez GIOŚ Państwowy Instytut Geologiczny prześle w/w wyniki stronie litewskiej. Strona polska poinformowała również, iż ocena stanu JCWPd w przyszłym roku będzie wykonywana na podstawie monitoringu diagnostycznego z 2022 r. Prowadzony jest również monitoring operacyjny dla JCWPd o stanie słabym. JCWPd 22 ma status dobry i nie jest objęta monitoringiem operacyjnym.

Strona litewska przedstawiła informacje dotyczące oceny stanu transgranicznych wód podziemnych oraz poinformowała, iż po stronie litewskiej stan ilościowy i chemiczny jednolitych części wód podziemnych pozostaje dobry. Pobór wód jest mniejszy w stosunku do posiadanych zasobów, na jakość wód gruntowych duży wpływ mają wskaźniki azotowe (azotany, azot amonowy). Ich stężenia w użytkach rolnych nie przekraczają dopuszczalnych norm. Podwyższone stężenia tych wskaźników w wodach gruntowych występuje przy wysypiskach, fermach zwierząt i oczyszczalniach ścieków. Głównymi problematycznymi wskaźnikami jakości wody, ocenianymi według wartości granicznych dla wody pitnej, są azot amonowy i arsen.

W 2021 r. został zakończony wspólnie realizowany projekt GeoERA, dotyczący opracowania modelu przepływu wód podziemnych.

4. Wymiana aktualnych informacji na temat oceny wody i metod analitycznych.

Strona polska poinformowała o wejściu w życie w sierpniu 2021 r. nowych rozporządzeń Ministra Infrastruktury w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych, a także w sprawie środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych; rozporządzenie w sprawie form

i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych. Klasyfikację i ocenę JCWPd wykonano w 2022 r. na podstawie badań monitoringowych

z lat 2016 – 2021 i w oparciu o zasady obowiązujące do końca 2021 r. Strona litewska przesłała drogą elektroniczną informacje na temat metodyki oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych, która została wykorzystana do oceny podczas opracowania III Planu Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna.

5. Ocena stanu wód transgranicznych.

Strona polska przedstawiła ocenę stanu transgranicznych jednolitych części wód powierzchniowych, wykonaną na podstawie wyników z lat 2016-2021, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 poz. 1475). Strona litewska przedstawiła informacje dotyczące porównania oceny stanu wód transgranicznych po obu stronach granicy według informacji zawartych w III planie

gospodarowania obszarem dorzecza Niemna (na podstawie danych badawczych z lat 2014-2019). W ocenie stanu ekologicznego transgranicznych jednolitych części wód przeprowadzonej przez Litwę i Polskę można wyróżnić dwie grupy jednolitych części wód - te których stan ekologiczny w obu krajach jest zbieżny oraz te, których stan ekologiczny się nie pokrywa. Strona litewska poinformowała, iż substancje niebezpieczne na wodach transgranicznych w Litwie nie były badane. Stan chemiczny jednolitych części wód poddano ocenie na podstawie wyników monitoringu przeprowadzonego w Polsce. Strona polska wskazała, iż w sprawozdaniu do Komisji Europejskiej przedstawione zostaną wyniki z oceny za lata 2014-2019.

6. Dyskusja i porozumienie w sprawie wspólnego monitoringu i programu pomiarów wód granicznych w 2023 r.

Strona litewska przekazała, że w 2023 r. zgodnie z litewskim państwowym programem monitoringu środowiska planowany jest monitoring 2 rzek transgranicznych - Szeszupy i Szelmientki. Z rzeki Szeszupy próbki będą pobierane 12 razy w roku, natomiast z Szelmientki 4 razy w roku. Zaplanowano zbadanie wskaźników fizykochemicznych, makrozoobentosu i fitobentosu. Strona polska przekazała informacje na temat wstępnego planu badań transgranicznych jednolitych części wód powierzchniowych - monitoringu diagnostycznego rzek Szeszupy, Szelmientki, Hołnianki, Wigry i Marychy. Badania jezior będą kontynuowane w ramach monitoringu operacyjnego wybranych substancji priorytetowych.

Członkowie Grupy roboczej Nr 3 będą kontynuowali wspólny pobór próbek wody z Szeszupy w celu porównania wyników zbadanych próbek. W II połowie 2023r. wspólnie zostaną pobrane próbki wody z Szeszupy po stronie litewskiej i nastąpi wymiana wyników badań. Strony Grupy roboczej planują kontynuację wspólnych badań monitoringowych w strefie pogranicza - łącznie w 6 otworach obserwacyjnych wód podziemnych, w tym w 3 punktach w każdym z państw, ustalono również, iż obie strony będą gromadzić i wymieniać się danymi z wszystkich badań wód podziemnych przeprowadzonych w latach 2018-2022 w punktach monitoringowych obszaru przygranicznego.

7. Przygotowano plan pracy Grupy roboczej nr 3 na 2023 r.

Plan pracy Grupy roboczej nr 3 na rok 2023

Nr.	Zadanie	Strona odpowiedzialna	Termin	Miejsce spotkania	Liczba uczestników	
					PL	LT
1.	10. narada Grupy roboczej Nr 3“ 1. Ocena przeprowadzonego w 2022 r. monitoringu wód granicznych. 2. Opracowanie programu wspólnych dabań monitoringowych wód granicznych w 2024 r. 3. Wymiana danych nt. transgranicznych JCWP i klasyfikacja wskaźników. 4. Wymiana danych z monitoringu transgranicznych JCWPd. 5. Wymiana informacji nt. metod oceny stanu zaktualizowanego i badań analitycznych. 6. Opracowanie planu pracy Grupy roboczej Nr 3 na 2024 r.	Litwa	II półrocze 2023 r.	Litwa	do 7	do 7